

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДОДАТКОВИЙ ІНСТРУМЕНТ»**

“Мистецтво джазу”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Додатковий інструмент» входить до циклу вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Додатковий інструмент» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній /виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки. СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 8, Курси II — IV, Семестри III — VIII, загальний обсяг — 240 годин, з них практичних — 109 годин, самостійних — 131 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти:

кількість кредитів ЄКТС — 6, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 180 годин, з них практичних — 109 години, самостійних — 71 годин.

МЕТА. Дисципліна «Додатковий інструмент» для здобувачів освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр» спрямована на формування та вдосконалення концертно-виконавських умінь у сфері сучасної джазової музики, а також на виховання високого рівня професійного володіння інструментом.

У процесі вивчення курсу предмету у здобувачів освіти розвиваються творчі здібності, аналітичне мислення, почуття ритму та всі види музичного слуху, що забезпечує комплексний розвиток виконавця і підготовку його до професійної діяльності в музичному середовищі.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН 3. Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5. Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити;

РН 6. Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту;

РН 8. Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9. Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої

виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13. Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15. Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16. Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17. Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Вибіркова навчальна дисципліна «Додатковий інструмент» вивчається з першого семестру другого курсу (БСО) та першого семестру першого курсу (ПЗСО) та є важливою дисципліною для професійного фахівця у музичній сфері. Дана вибіркова дисципліна є початком для кожного

музиканта та розвивається за допомогою таких дисциплін, як «Аналіз музичних творів», «Оркестровий клас», «Клас ансамблю», «Педагогічна практика» тощо.

Дана навчальна дисципліна стає ефективною в поєднанні з іншими навчальними дисциплінами такими, як «сольфеджіо», «аналіз музичних творів», «клас оркестрової майстерності» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Додатковий інструмент» реалізується у вигляді практичних, індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти. Дисципліна «Додатковий інструмент» вивчається протягом усіх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Додатковий інструмент» безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами, як «Фах», «Теорія музики», «Педагогічна практика», «Оркестровий/Хоровий клас», «Виконавська практика» тощо.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Додатковий інструмент» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом перших років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми

іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни «Додатковий інструмент» передбачає проведення поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань та самостійної роботи. Здобувачі освіти, відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, виконують певні види навчальної роботи, передбачені в кожному тематичному блоці, і захищають їх результати у встановлені терміни.

Методи практичного контролю: перевірка виконання практичних завдань: гра на інструменті, імпровізація (2-4 курси), етюди, ансамблева гра.

Методи самоконтролю: здобувач сам оцінює власний розвиток та результати.

Семестровий контроль проводиться з метою визначення результатів навчання та здійснюється наприкінці кожного семестру в терміни, що встановлені навчальним планом. У разі активної роботи здобувача протягом семестру та виконання всіх завдань відбувається автоматичне оцінювання. В іншому випадку (пропуски занять, відсутність виконаних робіт, незадоволеність власними результатами) – форми семестрового контролю визначаються індивідуально на потребу здобувача / викладача у встановлені терміни.

Підсумковий контроль проводиться в останньому семестрі (у формі екзамену) в терміни, що встановлені навчальним планом. Якщо здобувач освіти виконує у встановлений час всі завдання, то підсумковий контроль може мати вигляд суми попередніх результатів.

Самостійна робота здобувачів освіти перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу індивідуально з викладачем(за винятком акомпаніаторів)
- Середовище на заняттіє дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин.

- Пропущені практичні заняття зараховуються шляхом самостійного опрацювання здобувачем освіти деяких завдань (спів з листа, вивчення одноголосних та багатоголосних музичних творів, аудіодиктантів, виконання творчих завдань тощо) із наступною перевіркою за розкладом консультацій викладача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Боголюбов О. О. Українські джазові проекти початку ХХІ століття у світових інтеграційних процесах // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2024. – Вип. 26. – С. 27–80.
2. Плохотнюк О., Головльов О. Інноваційні підходи у виконавстві на ударних інструментах в Україні. – Випуск 3, Київське музикознавство, 2025, с. 274-287.
3. Стецюк Р. О., Саксофон у джазі: аспекти парадигматики. – Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. – випуск 53, Харків, 2019, с. 177-199.
4. Стецюк Р. О., Джазова саксофонна імпровізація: параметри фактури та синтаксису. – Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. – випуск 57, Харків, 2020, с. 88-109.
5. NeoSoul Jazz Guitar Soloing: Learn to Combine the Language of Bebop and Neo-Soul in Modern Fusion Guitar Solos. U.S.A. 2020
6. How to Play Bass Guitar in 14 Days: Daily Bass Lessons for Beginners (Michael Mueller, Troy Nelson, 2020) Як навчитися грати на бас-гітарі за 14 днів: щоденні уроки для початківців. Підручник для тих, хто тільки починає.

Додаткова

1. Bert Ligon. Jazz Theory Resources: Volume Two, Tonal, Harmonic, Melodic, & Rhythmic Organization of Jazz. Bluemound, U.S.A. 2001.
2. Bill Dobbins. Jazz Arranging and Composing: A Linear Approach. U.S.A. 2015.
3. Jonathan Harnum. Basic Jazz Theory: How to Read, Write, and Understand Written Music, Volume 1. U.S.A. 2001.
4. Michael League: Snarky Puppy's Jazz-Schooled, Grassroots Visionary видання «All About Jazz».